

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
ALERGUȘ Constantin
TIMOFTI Vladimir
TOMA Nadejda

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpată, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015 în cauza penală privind-o pe

GLUȘACOV Nina Dumitru, născută la 28 august 1950, în s. Izvoare, r-nul Florești, domiciliată în mun. Chișinău, com. Codru, str. Costiujeni 6, ap.29.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.05.2012 - 23.12.2013;

Instanța de apel:

- 1) 27.01.2014 - 20.02.2014;
- 2) 10.09.2014 – 02.11.2015 rejudecarea cauzei;

Instanța de recurs:

- 1) 16.04.2014 - 24.06.2014- dispusă rejudecarea;
- 2) 04.02.2016 – 24.05.2016.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 23 decembrie 2013, s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Glușacov Nina în baza art.183 alin.(2) Cod penal, în legătură cu existența circumstanțelor prevăzute de lege care exclud urmărirea penală.

Prin aceiași sentință a fost încetat și procesul penal în privința lui Paraschiv V. în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în legătură cu decesul inculpatului.

2. De către organul de urmărire penală, Glușacov Nina a fost învinuită de faptul că, la 18 noiembrie 2004, activînd în calitate de șef al secției îmbuteliere a vinului al ÎS Combinatului Vitivinicol „Național-Vin”, fiind persoană cu funcție de răspundere și numită prin ordinul nr.12-9 din 18.06.2004 persoană responsabilă pentru respectarea cerințelor tehnicii securității, protecției muncii și securității circulației rutiere în Secția

îmbuteliere al Combinatului Vitivinicol „Național-Vin”, a primit prin telefon indicații verbale de la directorul întreprinderii, Curmei E., de a elibera unei persoane terțe, și anume lui Loghin C. un autoîncărcător.

După care, Glușacov N., a indicat și a admis pregătirea vehiculului nominalizat de către cet. Paraschiv V., care era angajat în calitate de muncitor al Combinatului Vitivinicol „Național-Vin”, fiind în afara orelor de muncă, prin ce a încălcat prevederile pct.1.1 și 7.2 al Instrucțiunii de protecție a muncii pentru șoferii autoîncărcătorului din cadrul Institutului Național al Viei și Vinului nr. 23 din 28.01.2002, care prevede că *„șoferul autoîncărcătorului nu are dreptul să-l exploateze, dacă acesta nu este în stare bună și nu corespunde cerințelor tehnice de exploatare. Sunt admiși ca șoferi ai autoîncărcătoarelor persoanele ce au împlinit vârsta de 18 ani, care au trecut controlul medical, avînd permisul de conducere a încărcătoarelor”* și *„este interzisă pornirea de către persoane străine a autoîncărcătorului, de asemenea este interzis lucrul cu încărcătorul defectat”*. Concomitent, Glușacov N. a admis încălcarea art. 10 alin. (2) lit. e) din Codul muncii, conform căruia era obligată *„să asigure salariaților condiții de muncă corespunzătoare cerințelor de protecție și igienă a muncii”* și a Legii nr. 625 din 02.07.1991 cu privire la protecția muncii, conform căreia se interzice admiterea la lucru a persoanelor care nu au pregătirea profesională necesară și care nu au trecut instruirea și verificarea cunoștințelor în domeniul protecției muncii în modul stabilit.

Drept consecință, Paraschiv V., fiind pe teritoriul Combinatului Vitivinicol „Național Vin” din str. Grenoble 167, mun. Chișinău, unde era angajat în calitate de muncitor, fiind în afara orelor de muncă, aproximativ la ora 11.30, la indicația șefei Secției de îmbuteliere, Glușacov N., a verificat starea tehnică a autoîncărcătorului de model „Caterpillar-30”, constatînd că motorul acestuia nu se pune în funcțiune din cauza că acumulatorul electric era în stare pasivă. Tot atunci, Paraschiv V. a apelat la ajutorul șoferului Mînzari S., care efectua serviciul pe camionul „Kamaz” și care s-a deplasat cu acesta la o distanță de aproximativ 3 metri de locul staționării autoîncărcătorului, după care Paraschiv V., nefiind instruit în conducerea autoîncărcătoarelor și neposedînd permis de conducere a acestora, fără a întreprinde măsurile necesare ca autoîncărcătorul să nu se miște din loc (nu a pus frîna de mîină), care rămăsese cu motorul în funcțiune, împreună cu Mînzari S. au luat acumulatorul electric de pe autoîncărcător și l-au deplasat pentru instalare pe platforma camionului „Kamaz”, prin ce au încălcat prevederile pct.1.1 și 7.2 al Instrucțiunii de protecție a muncii pentru șoferii autoîncărcătorului din cadrul Institutului Național al Viei și Vinului nr. 23 din 28.01.2002.

Totodată, Paraschiv V. nu a manifestat prudență sporită, prin ce a încălcat prevederile pct.71 din Regulamentul Circulației Rutiere, conform căruia *„conducătorul poate părăsi vehiculul doar după ce a luat măsurile necesare pentru a exclude pornirea de la sine a vehiculului sau utilizarea lui în lipsa conducătorului”* prin ce a manifestat neglijență.

Astfel, în momentul cînd se instala acumulatorul electric pe platforma camionului, autoîncărcătorul s-a deplasat spre autocamion și l-a strivit pe Mînzari S., iar drept rezultat victimei i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr.174/2143 din 26 ianuarie 2005, leziuni corporale grave, în urma cărora aceasta a decedat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, faptele inculpatei au fost încadrate în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de protecție a muncii de către o persoană cu funcție de răspundere a tehnicii securității, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de încetare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Glușacov N. să fie condamnată în baza art.183 alin.(2) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și administrare în orice tip de întreprindere, pe un termen de 3 ani, iar în temeiul art.90 Cod penal să fie dispusă suspendarea executării pedepsei pe un termen de probațiune de 1 an.

Apelantul a invocat că instanța de fond neîntemeiat a dispus încetarea procesului penal în privința lui Glușacov N., constatînd că aceasta a fost urmărită penal de două ori pentru una și aceeași faptă și că nu au existat suficiente temeiuri de a relua urmărirea penală în privința ei. Or, procurorul a specificat că, în cadrul urmăririi penale au apărut faptei noi, și anume declarațiile martorului C. Loghin, care au servit drept temei de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărirea penală din 13 decembrie 2010.

De asemenea, s-a menționat că instanța a lăsat fără apreciere probele prezentate de partea acuzării, și anume declarațiile lui Paraschiv V., date în cadrul urmăririi penale, cât și a inculpatei și reținînd circumstanțele care au stat la baza pornirii urmăririi penale, probele administrate pe parcursul efectuării acesteia, care, la rîndul lor, au fost verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv, în instanță, s-a demonstrat vinovăția inculpatei în încălcarea regulilor de protecție a muncii de către o persoană cu funcție de răspundere a tehnicii securității, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea sentinței atacate fără careva modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, în urma verificării și aprecierii probelor administrate și cercetate de prima instanță, în raport cu motivele invocate de apelant, s-a ajuns la concluzia că apelul procurorului urmează a fi respins, ca nefondat, deoarece reținînd declarațiile inculpatei N. Glușacov, a martorilor Ig. Mînzari, S. Mînzari, N. Ciugai, I. Glucoman, C. Loghin, I. Parfeni, A. Valovei, E. Curmei, instanța a constatat că învinuirea nu și-a găsit confirmare prin probele enumerate. La fel, instanța a conchis că afirmațiile părții acuzării se combat și prin probele scrise din dosar.

În baza celor menționate supra, instanța de apel a reținut ca corectă concluzia primei instanțe, care cu referire la art. 275 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, a încetat procesul penal în privința lui Glușacov N., deoarece organul de urmărire penală cunoștea acele circumstanțe la care a făcut referire procurorul sector. Centru la momentul anulării ordonanței de scoatere a lui N. Glușacov de sub urmărire penală, iar declarațiile lui C. Loghin din 06.04.2012, care au servit ca motiv de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărirea penală și reluarea urmăririi penale, nu sînt fapte noi recent descoperite, ci acestea se cunoșteau la faza inițială a urmăririi penale și în cazul că careva date nu au fost

concretizate în cele declarate inițial de martor în anul 2004, asta se apreciază ca o urmărire penală incompletă, adică un neajuns imputabil autorităților.

6. Decizia instanței de apel a fost contestată ulterior cu recurs ordinar de către procuror, care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, pe motiv că au fost interpretate eronat normele de drept procesual și incorect s-a ajuns la concluzia că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a inculpatei.

Recurentul a specificat că instanțele nu au apreciat faptul că ordonanța prin care s-a dispus anularea ordonanței din 13.12.2010 de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și reluarea urmăririi penale, din motivul stabilirii unor fapte noi, nu a fost contestată în modul prevăzut de lege la procurorul ierarhic superior sau la judecătorul de instrucție în termenii stabiliți de legea procesual penală, tacit fiind acceptată, fără careva obiecții, ceea ce potrivit art.251 alin.(4) Cod de procedură penală, nu poate genera nulitatea.

La fel, recurentul susține că instanța a ignorat să se expună asupra tuturor probelor administrate în cadrul urmăririi penale și prezentate pe parcursul examinării cauzei, și anume asupra declarațiilor martorilor, concluziilor expertizelor, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, indicând eronat că Glușacov N. a fost supusă de două ori urmăririi penale pentru una și aceeași faptă și concluzionând că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a inculpatei, instanța nu a indicat expres și clar despre nulitatea cărui act este vorba și de ce încălcarea nu poate fi înlăturată decât prin anularea actului respectiv, astfel că toate acțiunile procesuale au fost efectuate în cadrul procesului penal legal.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2014 a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță V. și s-a casat parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2014, în privința lui Glușacov N., cu dispunerea rejudecării cauzei, în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Verificând actele cauzei în raport cu alegațiile recurentului, instanța de recurs a statuat că argumentele invocate de procuror în recurs își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor din cauza dată, inclusiv sub aspectul că, judecând apelul, instanța nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de procuror în apelul declarat.

Astfel, instanța de recurs a menționat că, reieșind din partea motivantă a deciziei instanței de apel rezultă că, temeiul de menținere a sentinței privind încetarea procesului penal, constă în faptul că prima instanță corect a conchis că pe parcursul urmăririi penale, în cauza penală au fost comise încălcări procesuale, care afectează interesele inculpatei în ce privește ordonanța de scoatere a ei de sub urmărirea penală în legătură cu expirarea termenului de ținere în calitate de bănuită și anularea de către procurorul ierarhic superior a acestei ordonanțe cu reluarea urmăririi penale, contrar prevederilor art.63, 287 Cod de procedură penală.

Instanța de apel, menținând soluția primei instanțe de încetare a procesului penal a lăsat fără apreciere argumentele procurorului pe temeiurile sus-menționate și nu a verificat

dacă inculpata Glușacov N. în cursul efectuării acțiunilor de urmărire penală sau la etapa terminării urmăririi penale și luării de cunoștință cu materialele cauzei a avut obiecții referitor la acțiunile de urmărire penală și dacă a depus vreo plîngere privind recunoașterea nulității actelor procesuale efectuate în cadrul urmăririi penale la judecătorul de instrucție, în conformitate cu prevederile art. 313 Cod de procedură penală.

În atare situație, instanța de recurs a conchis că, instanța de apel, nu a ținut seama de stipulările art. 230, 251 alin. (4) Cod de procedură penală și nu le-a raportat la materialele cauzei, astfel fiind admisă eroarea de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Totodată, au fost apreciate ca pripite și motivele instanței de apel, precum că s-a încălcat dreptul inculpatei reglementat de art. 22 Cod de procedură penală, întrucât potrivit actelor din dosar este evident că nici una din condițiile prevăzute de norma dată, în privința lui N. Glușacov, nu au fost prezente. Aceasta, pentru faptele imputate, nu a fost anterior condamnată ori achitată printr-o hotărîre irevocabilă ori dînsa să fi fost scoasă de sub urmărire penală prin ordonanța procurorului, care să aibă calitatea de lucru judecat, în sens că o asemenea ordonanță să fi fost obiect de examinare a instanței de judecată.

Din conținutul deciziei instanței de apel rezultă că procurorul, anulînd ordonanța de scoatere a lui N. Glușacov de sub urmărirea penală, nu a invocat careva fapte noi sau recent descoperite, ceea ce i-a oferit dreptul de a anula ordonanța de scoatere a lui N. Glușacov de sub urmărirea penală. Această concluzie contravine textului ordonanței respective, deoarece din conținutul ei rezultă că, ca temei de anulare a ordonanței s-a invocat că prin declarațiile martorului C. Loghin au apărut fapte noi, stabilite în cadrul audierii lui suplimentare, care indică direct că N. Glușacov l-a chemat pe șoferul V. Paraschiv și i-a dat indicații să lucreze cu autoîncărcătorul.

9. Rejudecînd cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015 a fost admis apelul procurorului, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Glușacov N. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 183 alin. (2) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și administrare pe un termen de 1 an, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată pe un termen de probațiune de 1 an.

10. În partea motivantă a deciziei, instanța de apel a specificat că, dînd o nouă apreciere probelor administrate în cauză, consideră ca fiind dovedită vinovăția inculpatei de săvârșirea infracțiunii incriminate în baza art. 183 alin.(2) Cod penal.

Instanța de apel a reiterat că, temei de încetare a procesului penal de către instanța de fond a servit încălcările procesuale admise de către organul de urmărire penale, care în opinia instanței au afectat drepturile inculpatei. Însă, raportînd concluziile instanței la normele procesual-penale, instanța de apel a conchis că această soluție este bazată pe interpretarea eronată a legii de procedură penală.

Astfel, corespunde realității că prin ordonanța din 13 decembrie 2010, Glușacov N. a fost scoasă de sub urmărirea penală, din motiv că a expirat termenul în care persoana poate avea calitatea de bănuț și nu au fost acumulate suficiente probe pentru punerea ei sub învinuire.

Prin ordonanța procurorului ierarhic superior din 02 mai 2012 s-a dispus anularea ordonanței din 13 decembrie 2010 de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința lui Glușacov N., din motivul stabilirii unor fapte noi descoperite, acestea fiind declarațiile martorului Loghin C., care a explicat că: „ ... la 18.11.2004 s-a adresat la directorul Combinatului vinicol „Național Vin” cu rugămintea de a-i fi eliberat un încărcător pentru lucrări la depozitul care se afla pe str. Grenoble. Directorul a dat indicații la inginer, care nu a fost găsit și l-a trimis la o doamnă care s-a ocupat de problema dată, încărcătorul neavând bateria încărcată, nu se pornea și doi șoferi s-au ocupat de schimbarea acumulatorilor. În timpul schimbării s-a produs accidentul cu șoferul de la camaz .... Glușacov N. a primit indicații de la directorul întreprinderii în privința eliberării stivuitorului, după care Glușacov N. l-a chemat pe șoferul V. Paraschiv și i-a dat indicații să lucreze cu acest stivuitor.”

Prin urmare, circumstanțele expuse, fiind noi descoperite, au servit drept temei de reluare a urmăririi penale în privința lui Glușacov N., cu scopul efectuării acțiunilor de urmărire penală îndreptate spre stabilirea tuturor circumstanțelor cauzei.

Instanța de apel, a menționat că însăși Paraschiv V., fiind audiat în cadrul urmăririi penale a declarat „...că la 18.11.2004 a efectuat lucrări cu autoîncărcătorul la indicația Șefii de îmbuteliere N. Glușacov. La întreprindere era angajat în calitate de muncitor și nu avea dreptul să efectueze lucrări cu autoîncărcătorul...”. Mai mult, Paraschiv V. în prezența apărătorului, a încheiat acord de recunoaștere a vinovăției la 17 mai 2012, acceptând să dea declarații veridice asupra cazului, fiindu-i explicat că declarațiile sale vor putea fi eventual folosite într-un alt proces penal împotriva altei persoane, cât și în privința sa în cazul în care declară circumstanțe false.

Cu referire la încălcarea principului *non bis in idem*, instanța de apel a menționat, referindu-se la art. 251 și 230 Cod de procedură penală, că ordonanța procurorului ierarhic superior din 02 mai 2012 nu a fost contestată de către Glușacov N. și apărătorul ei la procurorul ierarhic superior sau la judecătorul de instrucție în termenii stabiliți de legea procesual-penală, iar la etapa terminării urmăririi penale și luării de cunoștință cu materialele cauzei, nu au fost invocate obiecții la acțiunile de urmărire penală și nefiind solicitată recunoașterea nulă a ordonanței din 02 mai 2012.

În acest context, instanța de apel a considerat ca pripite motivele instanței de fond, precum că, la caz, s-a încălcat dreptul inculpatei reglementat de art.22 Cod de procedură penală. Or, Glușacov N. pentru faptele imputate ei, nu a fost anterior condamnată ori achitată printr-o hotărâre irevocabilă și nu a fost scoasă de sub urmărire penală prin ordonanța procurorului, care să aibă calitatea de *res judicata*, în sens că o asemenea ordonanță să fi fost obiect de examinare a instanței de judecată.

Din conținutul sentinței rezultă concluzia că, procurorul, anulând ordonanța de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărirea penală din 02 mai 2012, nu a invocat careva fapte noi sau recent descoperite, ceea ce contravine textului ordonanței respective, deoarece din conținutul acesteia rezultă că, drept temei de anulare a ordonanței respective, se invocă că prin declarațiile martorului Loghin C. au apărut fapte noi, stabilite în cadrul audierii lui suplimentare, care indică direct că N. Glușacov l-a chemat pe șoferul

Paraschiv V. și i-a dat indicații să lucreze cu autoîncărcătorul. Mai mult, martorul nominalizat, fiind audiat în ședința instanței de apel a confirmat declarațiile sale depuse în cadrul urmăririi penale și a mai indicat că nu cunoaște numărul de telefon de la domiciliu a șoferului Paraschiv V., ca să-1 fi chemat să lucreze cu autoîncărcătorul.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele care au stat la baza pornirii urmăririi penale, de probele administrate pe parcursul efectuării urmăririi penale, care la rândul lor, au fost verificate în cadrul ședinței instanței de apel, sub toate aspectele, complet și obiectiv, vinovăția inculpatei a fost dovedită pe deplin, iar acțiunile acesteia întrunesc elementele infracțiunii incriminate prin rechizitoriu.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a ținut seama de art. 7, 61, 75 Cod penal și a ținut seama de persoana inculpatei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatei. Referitor la modalitatea de executare, instanța a conchis că sunt îndeplinite condițiile cerute de art. 90 Cod penal, referitor la condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, considerând-o drept o pedeapsă echitabilă pentru faptele săvârșite.

11. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, inculpata declară recurs ordinar, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței în privința sa, menționând că urmărirea penală a fost pornită la data de 03 decembrie 2004 în baza semnelor componente de infracțiune prevăzute de art. 329 alin. (2) Cod penal, iar conform materialelor dosarului la 29 noiembrie 2005, Glușacov N. a fost pusă sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin.(2) lit. a) Cod penal.

La 13 decembrie 2010, Glușacov N., prin ordonanța procurorului în procuratura sectorului Centru a fost scoasă de sub urmărirea penală pe motiv că *„nu au fost acumulate suficiente probe care ar indica la vinovăția lui Glușacov N. și a expirat termenul în care persoana în cauză poate avea calitatea de bănuită.”*

După care, la 02 mai 2012 procurorul sectorului Centru a anulat ordonanța din 13.12.2010 de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărirea penală și la 17 mai 2012 Glușacov N. a fost pusă din nou sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod penal, cu remiterea în aceeași zi a cauzei spre examinare în instanța de judecată.

În continuare, recurenta menționează că, potrivit ordinului nr. 12-p din 18.06.2004 Glușacov N. a fost numită responsabilă pentru cerințele tehnicii securității și protecției muncii în secția îmbuteliere. Potrivit art. 1 Codul muncii (angajatorul este persoana care angajează salariații în bază de contract individual de muncă), art. 10 Codul muncii (acesta este obligat să asigure salariaților condiții de muncă corespunzătoare cerințelor de protecție și igienă a muncii) și tot angajatorul are obligația să respecte prevederile Legii cu privire la protecția muncii nr. 625 din 02.07.1991, conform căreia se interzice admiterea la lucru a persoanelor care nu au pregătirea profesională necesară, care nu au trecut instruirea și verificarea cunoștințelor în domeniul protecției muncii în modul stabilit.

Obligațiile sus indicate, care i-au fost imputate lui Glușacov N. prin ordonanța de punere sub învinuire și preluate în decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, se referă la funcțiile directorului combinatului, nu sunt ale ultimei și respectiv în speță

lipsește latura obiectivă a infracțiunii, întrucât accidentul de muncă a avut loc pe teritoriul combinatului și nu în secția de îmbuteliere Glușacov N., unde ultima era responsabilă de respectarea tehnicii securității, respectiv dînsa nu este subiect al infracțiunii date.

De asemenea, recurenta menționează că, în cauza deferită judecării, a fost încălcată competența teritorială (art. 427 alin.(1) pct.16) Cod de procedură penală). Or, potrivit art. 257 Cod de procedură penală urmărirea penală se efectuează în sectorul unde a fost săvârșită infracțiunea sau, la decizia procurorului, în sectorul unde a fost descoperită infracțiunea ori unde se află bănuitul, învinuitul sau majoritatea martorilor.

În cazul dat infracțiunea a avut loc pe teritoriul ÎS Combinatul Vitivinicol „Național Vin” situat în sectorul Botanica, mun. Chișinău, pe cînd în dosar lipsește documentul procesual al procurorului ierarhic superior (procurorul mun. Chișinău), Procurorului General sau adjuncților săi de a dispune motivat transmiterea cauzei în alt teritoriu pentru efectuarea urmăririi penale. Conform prevederilor art. 251 Cod de procedură penală încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decît prin anularea aceluia act.

Ordonanța de pornire a urmăririi penale din 03 decembrie 2004 emisă de organul de urmărire penală al sectorului Centru, cu încălcarea competenței după teritoriu, este lovită de nulitate și nu poate fi înlăturată în nici un mod, procesul penal urmînd a fi încetat în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală. Tot aici recurenta specifică că există precedente judiciare cu astfel de motive - a se vedea decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29.12.2009 în cauza Ceban P. (dosar nr. 1ra-1106/2009).

În continuare recurenta menționează că, potrivit prevederilor art. 7 Cod penal, art. 22 Cod procedură penală, art. 4 Protocolului nr. 7 Convenției Europene, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, este declarat dreptul oricărei persoane de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Cu toate acestea, în speță, aceste reglementări au fost încălcate, or la 02 mai 2012 procurorul sect. Centru a anulat ordonanța din 13 decembrie 2010 de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărirea penală, deoarece de către organul de urmărire penală au fost stabilite fapte noi sau recent descoperite, prin care se demonstrează vinovăția lui Glușacov N. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod penal.

În opinia recurente, la caz, nu au fost stabilite careva fapte noi sau recent descoperite prin audierea repetată a martorului Loghin C., dat fiind că în cadrul urmăririi penale martorul Loghin C. a fost audiat suplimentar și dînsul direct a indicat că N. Glușacov l-a chemat pe șoferul V. Paraschiv și i-a dat indicații să lucreze cu autoîncărcătorul. Fapte noi nu se conțin aici, deoarece martorul Loghin C.:

- a prezentat explicații în an. 2004 (vol. 1, f.d.21), a fost audiat la data de 19.10.2011 (vol.2, f.d.63) fără a se concretiza cum a apărut Paraschiv V. și la 06.04.2012 (vol.2, f.d.117) cînd declară că pe ultimul l-a chemat Glușacov N.;

- față de Paraschiv V. procesul penal a fost încetat în legătură cu decesul acestuia. El fiind audiat în calitate de bănuitul la 21.11.2011 a declarat că: „ .... la 18.11.2004 la ora 11-

20 m-a telefonat domnul Constantin și mi-a spus să vin la fabrică să merg cu el să încarc niște piei la cazangeria spitalului oncologic....” (vol. 2, f.d. 76).

- potrivit ordonanței procurorului din 13.12.2010 de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărirea penală procurorul a indicat că: „ ... *aproximativ la ora 11-00, 18.11.2004, Loghin C. din numele directorului combinatului Curmei E. l-a chemat la serviciu pe muncitorul Paraschiv V.*” (vol.2, f.d. 41).

- prin ordonanța din 03.05.2012 de scoatere de sub urmărirea penală a inginerului-șef Valovei procurorul a constatat că „ ... *Paraschiv V. a fost chemat la combinat de o persoană terță Loghin C.*” (vol.2, f.d. 134).

- în rechizitoriu învinuirea lui Paraschiv a fost formulată, după cum urmează: „ ... *la 18.11.2004, fiind apelat telefonic de către Loghin C., care din numele directorului combinatului l-a chemat la serviciu pentru efectuarea unor lucrări ocazionale în afara întreprinderii.*”

De asemenea, recurenta a făcut mențiune și la Hotărârea Stoianova și Nedelcu vs. România din 04.08.2005, unde Curtea Europeană a reiterat că lipsa unei urmăriri penale incomplete nu o poate plasa pe inculpată într-o poziție defavorabilă în general.

Totodată, s-a făcut referire la Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 18.01.2006 nr. 1re-12/2006 în care s-a stabilit că, reluarea urmăriri penale prin ordonanța prim-adjunctului Procurorului General fără a fi stabilite anumite fapte noi sau recent descoperite, ori un viciu fundamental în cadrul procesului, care ar afecta hotărârea respectivă, contravine prevederilor art. 4 alin.(2) din Protocolul Adițional nr. 7 a Convenției și art. 22 Cod de procedură penală.

În consecință, titulara dreptului de recurs specifică că, concluziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție expuse în decizia din 24 iunie 2014 pe această cauză contravin explicațiilor pct. 5.5. a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 04.07.2005 cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăriri penale, referitor la faptul că martorul Loghin C. la 06.04.2012 a declarat careva fapte noi.

12. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, în referința depusă privind opinia sa asupra recursului declarat de către inculpată, menționează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece chestiunea de apreciere a probelor nu constituie temei de declarare a recursului ordinar, iar din materialele cauzei rezultă că acțiunile efectuate sunt legale în cadrul dosarului penal.

13. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel din 02 noiembrie 2015 și menținerea în vigoare a sentinței în privința lui Glușacov N., pentru considerentele de drept și de fapt expuse în contextul ce urmează.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și menținerea sentinței, când apelul a fost greșit admis. Tot aici, urmează a fi reiterate și stipulările din art. 434 Cod de procedură penală, unde este indicat că, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

verifică legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri neîntemeiate.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avîndu-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Din textul recursului ordinar declarat de inculpata Glușacov N., Colegiul penal lărgit constată că titulara acestuia invocă expres temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 8), 11) și pct. 16) Cod de procedură penală specificînd că nu este subiect al infracțiunii incriminate în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, există o cauză de înlăturare a răspunderii penale și norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Verificînd alegațiile recurente, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că, la caz, sunt incidente temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 11) și pct. 14) Cod de procedură penală, iar instanța de apel la adoptarea soluției de condamnare în privința lui Glușacov N. în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, nu a respectat întocmai prevederile legale relevante cauzei, adoptînd o soluție pripită în partea condamnării acesteia în baza art. 183 alin. (2) Cod penal.

Pentru a statua acestea, Colegiul penal lărgit a rezultat din următoarele raționamente.

În primul rînd, în contextul dat este relevant de a fi menționată hotărîrea Curții Constituționale prin care s-a dat interpretarea principiului constituțional *non bis in idem*, ce constituie obiect de dispută și în cauza deferită judecătii. Respectiv, potrivit pct. 6 din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 26 din 23.11.2010 cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală (*Monitorul Oficial 235-240/27, 03.12.2010*), principiul constituțional de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă impune în linii mari autorităților publice competente nu numai interdicția de a judeca repetat persoana, dar și interdicția de a urmări de mai multe ori persoana pentru aceeași faptă.

Pct. 8 din Hotărîrea nominalizată vine cu unele explicații privind calitatea procesuală de bănuît în cadrul unui proces penal.

Așadar, în sensul art.63 Cod de procedură penală, bănuît este persoana față de care există anumite suspiciuni sau probe privind săvîrșirea infracțiunii, dar nu există suficiente probe pentru a înainta învinuirea și a o recunoaște în calitate de învinuit. Aceeași normă procesuală prevede trei acte procedurale prin care persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuît: procesul-verbal de reținere; ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît.

Pentru a conferi previzibilitate și claritate normei restrictive, Codul de procedură penală, la alin.(2) din art.63, reglementează termenele în care persoana poate avea calitatea

de bănuir. Aceste termene variază de la 72 ore în cazul reținerii persoanei, 10 zile în cazul aplicării măsurii preventive neprivative de libertate pînă la 3 luni sau, cu acordul Procurorului General sau al adjuncților săi, 6 luni în cazul emiterii unei ordonanțe.

În același scop legea procesuală, la alin.(3) din art.63, reglementează acțiunile pe care trebuie să le întreprindă în mod obligatoriu organul de urmărire penală. Astfel, la momentul expirării termenului reținerii organul de urmărire penală trebuie să elibereze bănuitul ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunînd scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. Potrivit alin.(5) art.63 Cod de procedură penală „calitatea de bănuir încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuir și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.” Punerea persoanei sub învinuire permite organelor de urmărire penală, pe de o parte, să efectueze acțiunile necesare urmăririi penale, iar pe de altă parte, să facă previzibilă situația persoanei fără a leza drepturile fundamentale ale acesteia. Procedura scoaterii bănuitului de sub urmărire penală este reglementată de art.284 Cod de procedură penală.

Prin Legea nr.264-XVI din 28.07.2006, art.63 Cod de procedură penală a fost completat cu un nou alineat, prin care s-a reglementat procedura de scoatere a persoanei de sub urmărire penală în cazul expirării termenelor reglementate de alin.(2) art.63 Cod de procedură penală, prin încetarea acestei calități de drept. Intenția legislatorului, deși nu a fost expusă în nota informativă la proiectul de lege, a constituit respectarea drepturilor persoanei bănuite, pentru a exclude încălcarea termenelor legale de către organele de urmărire penală. Aplicarea ulterioară a acestei norme a dus la lezarea drepturilor constituționale ale persoanelor, în special, prin refuzul organelor de urmărire penală și al instanțelor de judecată de a emite un act privind încetarea de drept a urmăririi penale și a calității de bănuir.

Alineatul (6) al art.63 Cod de procedură penală, pe lîngă incertitudinile generate de prima propoziție, în următoarea propoziție a prevăzut, prin neglijarea normelor tehnicii legislative, posibilitatea punerii ulterioare a persoanei sub învinuire pentru aceeași faptă. Coliziunea dintre norme se datorează faptului că prevederea în cauză descrie o procedură, ce face obiectul unui alt compartiment al legii, fiind reglementată de art.287 Cod de procedură penală. După cum s-a menționat anterior, pentru ca organul de urmărire penală să poată relua urmărirea penală, legislatorul, la alin.(4) art.287 Cod de procedură penală, a stipulat că această acțiune se admite “numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente de natură să afecteze hotărîrea pronunțată”. Acestea sînt unicele circumstanțe, în care intervine derogarea de la principiul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat de art.22 Cod de procedură penală, care la alin.(2) prevede derogările admisibile.

Astfel, s-a relevat că prin sintagma “*în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente*” din propoziția a doua a alin.(6) art.63 Cod de procedură penală legiuitorul nu numai a neglijat normele tehnicii legislative, dar, contrar prevederilor art.22 și art.287 Cod

de procedură penală, a permis organelor de urmărire penală să pună persoana sub învinuire pentru aceeași faptă. Astfel, dacă pentru organul de urmărire penală sintagma “în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente” poate însemna continuarea urmăririi penale, pentru persoana suspectată aceasta înseamnă urmărire penală repetată, ceea ce este contrar principiului *non bis in idem*.

În baza celor expuse, Curtea Constituțională a constatat că sintagma “în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente” încalcă dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat de art.21 din Constituție, articol care obligă autoritățile publice competente să asigure persoanei suspectate de săvârșirea unei infracțiuni toate garanțiile necesare apărării sale.

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit ține să amintească că potrivit art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

În continuare, raportînd prevederile legale expuse supra, la actele cauzei, se constată că, prin ordonanța procurorului în procuratura sect. Centru, mun. Chișinău Pavalachi O. din 13 decembrie 2010 s-a dispus scoaterea de sub urmărirea penală nr. 2004011613 a cet. Glușacov N., pornită în baza art. 329 alin. (2) Cod penal, din motiv că a expirat termenul în care persoana poate avea calitatea de bănuț, iar în partea descriptivă a acestei ordonanțe s-a specificat că: „Analizînd materialele acumulate pe prezenta cauză penală se poate concluziona că în cadrul urmăririi penale nu au fost acumulate suficiente probe care ar indica la vinovăția cet. Glușacov N. Luînd în considerație faptul că în cadrul urmăririi penale au fost întreprinse toate acțiunile de urmărire penală posibile, posibilitatea administrării probelor suplimentare fiind epuizate, iar aceasta a fost pusă sub învinuire la date de 29.11.2005, după expirarea termenului de trei luni, în decursul căruia persoana recunoscută prin ordonanță în calitate de bănuț și care poate avea această calitate procesuală a expirat.” (f.d. 41-42, vol. II)

Prin alte cuvinte, ordonanța din 13 decembrie 2010, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărirea penală nr. 2004011613 a cet. Glușacov N., pornită în baza art. 329 alin. (2) Cod penal, este o hotărîre a organului de urmărire penală, care împiedică și nu permite declanșarea unei noi proceduri cu privire la aceeași faptă și aceeași persoană reieșind din interpretările date de către Curtea Constituțională în hotărârile sale nr. 26 din 23.11.2010 cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală (*Monitorul Oficial* 235-240/27, 03.12.2010) și nr. 12 din 14.05.2015 cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin.(1) din Codul de procedură penală (*reluarea urmăririi penale*).

De altfel, revenind la situația că Glușacov N. a fost scoasă de sub urmărirea penală, odată ce a expirat termenul de ținare a acesteia în calitate de bănuț, iar probe suficiente pentru înaintarea învinuirii nu existau, Colegiul amintește că recunoașterea calității de bănuț, reprezintă un element important al procesului penal, care se aplică în interesul

persoanei, pentru apărarea sa, or astfel aceasta dobândește drepturi suplimentare, reglementate de art. 64 Cod de procedură penală.

Totodată, recunoașterea calității de bănuită presupune nu numai drepturi procesuale, dar și restrângerea drepturilor constituționale legate de libertatea persoanei, dreptul la libera circulație ș.a. și în cazul recunoașterii calității de bănuit pe cel de-al treilea teme – prin ordonanță – persoana este supusă unor restrângeri: imposibilitatea legalizării unor acte (spre exemplu, de identitate), consemnarea faptului respectiv în cazierul judiciar, în cazul când persoana este nevinovată – suferința psihologică, cauzată de suspectarea de comiterea unei infracțiuni, atitudinea societății și a victimei ș.a.

Respectiv, având în vedere că, în orice societate democratică protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului, în exercitarea acesteia statul a instituit norme procesual-penale, concentrate în Codul de procedură penală al Republicii Moldova, care au drept scop, pe de o parte, să protejeze persoana, societatea și statul de infracțiuni, astfel încât persoana care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale, și, pe de altă parte, să protejeze persoana și societatea de actele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere, comise în activitatea de cercetare a infracțiunilor presupuse sau săvârșite, pentru ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Raportînd cele expuse la cauza deferită judecătii, Colegiul reține că calitatea de bănuită în privința lui Glușacov N., odată ce a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prescrise de alin. (2) art. 63 Cod de procedură penală, i-a creat persoanei convingerea fermă că nu mai este bănuită și urmărită penal, adică o situație de certitudine privind finisarea procedurilor penale în privința sa.

Cu toate acestea, prin ordonanța procurorului al sect. Centru. mun. Chișinău, Geru N., din 02 mai 2012, adică peste aproximativ 2 ani de la scoaterea lui Glușacov N. de sub urmărirea penală, s-a dispus anularea ordonanței din 13 decembrie 2010, deoarece au apărut fapte noi recent descoperite de natură să confirme indubitabil, în opinia procurorului, vinovăția lui Glușacov N. de cele incriminate, fiind reluată urmărirea penale în privința ultimei.

Ordonanța din 02 mai 2012, prin care s-a dispus reluarea urmăririi penale în speța dată, a fost întemeiată, în drept, pe prevederile art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală.

În expunerea argumentelor privitor la necesitatea reluării urmăririi penale procurorul a indicat că ordonanța din 13 decembrie 2010 de scoatere de sub urmărirea penală a cet. Glușacov N. urmează a fi anulată deoarece: „..... *ulterior de către organul de urmărire penală a CPs Centru, mun. Chișinău au fost stabilite fapte noi recent descoperite, prin care se demonstrează vinovăția lui Glușacov N. de comiterea infracțiunii incriminate. Astfel, în cadrul urmăririi penale a fost audiat suplimentar martorul Loghin C., care direct a indicat că Glușacov N. l-a chemat pe șoferul Paraschiv V. și i-a dat indicații să lucreze cu autoîncărcătorul.*”

Analizînd ordonanța sus menționată emisă de procuror, Colegiul penal lărgit constată că, aceasta contravine interpretărilor Curții Constituționale date în hotărârile sale nr. 26 din 23.11.2010 cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală și nr. 12 din 14.05.2015 cu privire la excepția de

neconstituționalitate a art. 287 alin.(1) din Codul de procedură penală, care reieșind din stipulările art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală și instanțele de judecată.

Având în vedere cele anterior precizate, Colegiul penal lărgit amintește că, pentru ca organul de urmărire penală să poată relua urmărirea penală, legiuitorul la alin. (4) al art. 287 Cod de procedură penală a stipulat exhaustiv că această acțiune se admite „*numai dacă apar fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sînt de natură să afecteze hotărîrea pronunțată*”. Adică acestea sînt unicele circumstanțe, în care intervine derogarea de la principiul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat în alin. (2) al art. 22 Cod de procedură penală, care prevede derogările admisibile.

În același context s-a expus și Curtea Constituțională în hotărîrile menționate supra statuînd că pentru a nu transforma dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă într-un drept absolut, ceea ce ar împiedica descoperirea infracțiunilor și criminalilor, sistemele de drept, inclusiv Convenția, au reglementat expres derogările admisibile. Aceste derogări oferă organelor de urmărire penală posibilitatea de a relua urmărirea și sînt formulate, în termeni aproape identici, în art. 22 și art. 287 Cod de procedură penală, precum și în art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenție.

Cu toate acestea, reieșind din textul ordonanței procurorului din 02 mai 2012 de reluare a urmăririi penale în privința lui Glușacov N., Colegiul penal lărgit conchide că, la caz, nu au fost constatate careva circumstanțe noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental, care ar fi condiționat reluarea urmăririi penale în cauza nominalizată.

Anterior, Curtea Supremă de Justiție în Hotărîrea Plenului nr. 7 din 04.07.2005 cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale a explicat că *fapte noi* constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nu puteau fi cunoscute la acea dată. Noi trebuie să fie probele administrate în cadrul cercetării altor cauze, și nu mijloacele de probă prin care se administrează probe deja cunoscute în cauza respectivă.

Fapte recent descoperite sînt faptele care existau la data adoptării ordonanței atacate, însă nu au putut fi descoperite. Atitudinea unei părți care, cunoscînd un fapt sau o împrejurare ce-i era favorabilă, a preferat să păstreze tăcerea nu poate justifica mențiunea unei erori judiciare și nu poate constitui un obstacol la admiterea reluării urmăririi penale dacă prin alte mijloace de probă asemenea împrejurări nu au putut fi descoperite la acel moment.

Reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art. 22 alin. (2) și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenție, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală. Nulitatea reluării urmăririi penale, în cazul dat, poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți și se ia în considerație de instanță, inclusiv și din oficiu.

Într-o astfel de interpretare, se conchide că ordonanța procurorului din 02 mai 2012 prin care s-a dispus anularea ordonanței din 13 decembrie 2010 și reluarea urmăririi penale în speța dată este ilegală și lovită de nulitate absolută. Per a contrario, ordonanța din 13 decembrie 2010, prin care Glușacov N. a fost scoasă de sub urmărirea penală, produce efecte juridice și nu poate fi considerată ca fiind anulată.

Din considerentele arătate, Colegiul consideră întemeiate alegațiile recurente, care a susținut că, după audierea repetată a martorului Loghin C. nu au fost stabilite careva fapte noi recent descoperite de natură să legitimeze reluarea urmăririi penale, dat fiind că în cadrul urmăririi penale martorul Loghin C. a fost audiat suplimentar și dînsul direct a indicat că Glușacov N. l-a chemat pe șoferul Paraschiv V. și i-a dat indicații să lucreze cu autoîncărcătorul, astfel dînsul a prezentat explicații în anul 2004 (vol. 1, f.d.21), fiind audiat la data de 19.10.2011 (vol.2, f.d.63) fără a se concretiza cum a apărut Paraschiv V. și la 06.04.2012 (vol.2, f.d.117) cînd declară că pe ultimul l-a chemat Glușacov N.

În afară de deficiențele semnificative menționate supra, în materia aplicării principiului discutat, este relevant și prezintă interes și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cu referire la redeschiderea urmăririi penale pe motiv că ancheta inițială nu a fost completă, în particular fiind vorba despre cauza *Stoianova și Nedelcu vs. România*, unde Curtea a menționat că: „carențele autorităților nu pot fi imputabile reclamantilor și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă”.

La fel, în cauza *Ștefan vs. România*, Curtea de la Strasbourg clar a notat că „procurorul are obligația de a reflecta pretensele erori înainte de pronunțarea unei hotărîri definitive, iar statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de procuror și aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză”.

De asemenea, în opinia Curții Europene, simpla părere că investigațiile într-o anumită cauză ar fi fost „incomplete și neobiective” nu poate, în sine, în absența unor erori jurisdicționale, încălcări grave ale procedurii de judecată sau abuzuri de putere, să releve erori în aplicarea dreptului material sau din ale motive considerabile care decurg din interesele justiției să indice prezența unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente (*a se vedea Radchikov vs. Rusia, par.48*). Astfel, reclamantul ar fi cel care va suporta consecințele omisiunilor autorităților în cadrul investigațiilor prealabile, iar simpla afirmație despre o deficiență sau omisiune în cadrul anchetei, deși minoră și nesemnificativă, ar crea o posibilitate nelimitată pentru organele de urmărire penală să comită un abuz de natură procedurală prin solicitarea redeschiderii procedurilor finalizate.

Or, se reține că omisiunile sau erorile autorităților trebuie să servească în beneficiul bănuțului, învinuțului, inculpatului. Cu alte cuvinte, riscul oricărei erori comise de organul de urmărire penală, sau chiar de o instanță, urmează să fie suportat de către stat, iar corectarea acesteia nu trebuie să fie pusă în sarcina persoanei în cauză, cu excepțiile enunțate mai sus.

Prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 23 decembrie 2013, s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Glușacov N. în baza art.183 alin.(2) Cod penal, în legătură cu existența circumstanțelor prevăzute de lege care exclud urmărirea penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit statuează că decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, prin care Glușacov N. a fost condamnată în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, după ce ultima, prin ordonanța procurorului din 13 decembrie 2010 a fost scoasă de sub urmărirea penală, este contrară principiului *non bis in idem*.

Totodată, Colegiul penal lărgit reiterează că printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenția Europeană, se enumeră și faptul că orice persoană are dreptul de a fi judecat în mod echitabil de un tribunal independent și imparțial, iar cauza penală în privința lui Glușacov N. nu a fost judecată în mod echitabil, fiind încălcate esențial drepturile inculpatei garantate atât de Constituția Republicii Moldova, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cât și de Codul de procedură penală, iar această încălcare de lege echivalează cu o eroare judiciară, care urmează a fi corectată de către instanța de recurs.

În consecință, Colegiul penal lărgit conchide că erorile admise de către instanța de apel cad sub incidența temeiurilor descrise în art. 427 alin. (1) pct. 11) și pct. 14) Cod de procedură penală și urmează a fi corectate de instanța de recurs, prin admiterea cererii de recurs, casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015 și menținerea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 23 decembrie 2013, prin care s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Glușacov N. în baza art.183 alin.(2) Cod penal, în legătură cu existența circumstanțelor prevăzute de lege care exclud urmărirea penală.

14. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de inculpata Glușacov Nina Dumitru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, în propria cauză penală, cu menținerea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 23 decembrie 2013 prin care s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Glușacov Nina Dumitru în baza art.183 alin.(2) Cod penal, în legătură cu existența circumstanțelor prevăzute de lege care exclud urmărirea penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizie motivată pronunțată integral la 07 iulie 2016.

Președinte	URSACHE Petru
Judecător	NICOLAEV Ghenadie
Judecător	ALERGUȘ Constantin
Judecător	TIMOFTI Vladimir
Judecător	TOMA Nadejda

Opinie separată

Conform art.339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală
în cauza penală Glușacov Nina Dumitru

1. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 mai 2016, a fost admis recursul ordinar declarat de inculpata Glușacov N., casată total decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, în propria cauză penală, cu menținerea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 23 decembrie 2013, prin care s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Glușacov N. în baza art.183 alin.(2) Cod penal, în legătură cu existența circumstanțelor prevăzute de lege care exclud urmărirea penală.

2. Nu am susținut această soluție în legătură cu ce expun opinie separată în scris, invocând următoarele motive.

2.1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 23 decembrie 2013, s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Glușacov N. în baza art.183 alin. (2) Cod penal, în legătură cu existența circumstanțelor prevăzute de lege care exclud urmărirea penală.

Prin aceeași sentință a fost încetat și procesul penal în privința lui Paraschiv V. în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în legătură cu decesul inculpatului.

2.2 De către organul de urmărire penală, Glușacov N. a fost învinuită de faptul că, la 18 noiembrie 2004, activînd în calitate de șef al secției îmbuteliere a vinului al ÎS Combinatului Vitivinicol „Național-Vin”, fiind persoană cu funcție de răspundere și numită prin ordinul nr.12-9 din 18.06.2004, persoană responsabilă pentru respectarea cerințelor tehnicii securității, protecției muncii și securității circulației rutiere în Secția îmbuteliere al Combinatului Vitivinicol „Național-Vin”, a primit prin telefon indicații verbale de la directorul întreprinderii, Curmei E., de a elibera unei persoane terțe, și anume lui Loghin C. un autoîncărcător.

După care, Glușacov N. a indicat și a admis pregătirea vehiculului nominalizat de către cet. Paraschiv V., care era angajat în calitate de muncitor la Combinatului Vitivinicol „Național-Vin”, fiind în afara orelor de muncă, prin ce a încălcat prevederile pct.1.1 și 7.2 al Instrucțiunii de protecție a muncii pentru șoferii autoîncărcătorului din cadrul Institutului Național al Viei și Vinului nr. 23 din 28.01.2002, care prevăd că „șoferul autoîncărcătorului nu are dreptul să-l exploateze, dacă acesta nu este în stare bună și nu corespunde cerințelor tehnice de exploatare. Sînt admiși ca șoferi ai autoîncărcătoarelor persoanele ce au împlinit vîrsta de 18 ani, care au trecut controlul medical, avînd permisul de conducere a încărcătoarelor” și „este interzisă pornirea de către persoane străine a autoîncărcătorului, de asemenea este interzis lucrul cu încărcătorul defectat”. Concomitent, Glușacov N. a admis încălcarea art.10 alin.(2) lit. e) din Codul muncii, conform căruia era obligată „să asigure salariaților condiții de muncă corespunzătoare

cerințelor de protecție și igienă a muncii” și a Legii nr.625 din 02.07.1991 cu privire la protecția muncii, conform căreia se interzice admiterea la lucru a persoanelor care nu au pregătirea profesională necesară și care nu au trecut instruirea și verificarea cunoștințelor în domeniul protecției muncii în modul stabilit.

Drept consecință, Paraschiv V., fiind pe teritoriul Combinatului Vitivinicol „Național Vin” din str. Grenoble 167, mun. Chișinău, unde era angajat în calitate de muncitor, fiind în afara orelor de muncă, aproximativ la ora 11.30, la indicația șefei Secției de îmbuteliere, Glușacov N., a verificat starea tehnică a autoîncărcătorului de model „Caterpillar-30”, constatînd că motorul acestuia nu se pune în funcțiune din cauza că acumulatorul electric era în stare pasivă. Tot atunci, Paraschiv V. a apelat la ajutorul șoferului Mînzari S., care efectua serviciul pe camionul „Kamaz” și care s-a deplasat cu acesta la o distanță de aproximativ 3 metri de locul staționării autoîncărcătorului, după care Paraschiv V., nefiind instruit în conducerea autoîncărcătoarelor și neposedînd permis de conducere a acestora, fără a întreprinde măsurile necesare ca autoîncărcătorul să nu se miște din loc (nu a pus frîna de mână), care rămăsese cu motorul în funcțiune, împreună cu Mînzari S. au luat acumulatorul electric de pe autoîncărcător și l-au deplasat pentru instalare pe platforma camionului „Kamaz”, prin ce au încălcat prevederile pct.1.1 și 7.2 al Instrucțiunii de protecție a muncii pentru șoferii autoîncărcătorului din cadrul Institutului Național al Viei și Vinului nr. 23 din 28.01.2002.

Totodată, Paraschiv V. nu a manifestat prudență sporită, prin ce a încălcat prevederile pct.71 din Regulamentul Circulației Rutiere, conform căruia „*conducătorul poate părăsi vehiculul doar după ce a luat măsurile necesare pentru a exclude pornirea de la sine a vehiculului sau utilizarea lui în lipsa conducătorului*”, prin ce a manifestat neglijență.

Astfel, în momentul cînd se instala acumulatorul electric pe platforma camionului, autoîncărcătorul s-a deplasat spre autocamion și l-a strivit pe Mînzari S., iar drept rezultat victimei i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr.174/2143 din 26 ianuarie 2005, leziuni corporale grave, în urma cărora aceasta a decedat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, faptele inculpatei au fost încadrate în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de protecție a muncii de către o persoană cu funcție de răspundere a tehnicii securității, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.*

2.3. Legalitatea și temeinicia sentinței de încetare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Glușacov N. să fie condamnată în baza art.183 alin. (2) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și administrare în orice tip de întreprindere, pe un termen de 3 ani, iar în temeiul art.90 Cod penal, să fie dispusă suspendarea executării pedepsei pe un termen de probațiune de 1 an.

Apelantul a invocat că instanța de fond neîntemeiat a dispus încetarea procesului penal în privința lui Glușacov N., constatînd că aceasta a fost urmărită penal de două ori pentru una și aceeași faptă și că nu au existat suficiente temeiuri de a relua urmărirea penală în privința ei. Or, procurorul a specificat că, în cadrul urmăririi penale au apărut

faptei noi, și anume declarațiile martorului Loghin C., care au servit drept temei de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărirea penală din 13 decembrie 2010.

De asemenea, s-a menționat că instanța a lăsat fără apreciere probele prezentate de partea acuzării, și anume declarațiile lui Paraschiv V., date în cadrul urmăririi penale, cât și a inculpatei și reținând circumstanțele care au stat la baza pornirii urmăririi penale, probele administrate pe parcursul efectuării acesteia, care, la rîndul lor, au fost verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv, în instanță, s-a demonstrat vinovăția inculpatei în încălcarea regulilor de protecție a muncii de către o persoană cu funcție de răspundere a tehnicii securității, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.

2.4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea sentinței atacate fără careva modificări.

2.5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, în urma verificării și aprecierii probelor administrate și cercetate de prima instanță, în raport cu motivele invocate de apelant, s-a ajuns la concluzia că apelul procurorului urmează a fi respins, ca nefondat, deoarece reținând declarațiile inculpatei Glușacov N., a martorilor Mînzari Ig., Mînzari S., Ciugai N., Glucoman I., Loghin C., Parfeni I., Valovei A., Curmei E., instanța a constatat că învinuirea nu și-a găsit confirmare prin probele enumerate. La fel, instanța a conchis că afirmațiile părții acuzării se combat și prin probele scrise din dosar.

În baza celor menționate supra, instanța de apel a reținut ca corectă concluzia primei instanțe, care cu referire la art. 275 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, a încetat procesul penal în privința lui Glușacov N., deoarece organul de urmărire penală cunoștea acele circumstanțe la care a făcut referire procurorul sector Centru, la momentul anulării ordonanței de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărire penală, iar declarațiile lui Loghin C. din 06.04.2012, care au servit ca motiv de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală și reluare a urmăririi penale, nu sînt fapte noi recent descoperite, ci acestea se cunoșteau la faza inițială a urmăririi penale și în cazul că careva date nu au fost concretizate în cele declarate inițial de martor în anul 2004, asta se apreciază ca o urmărire penală incompletă, un neajuns imputabil autorităților.

2.6. Decizia instanței de apel a fost contestată ulterior cu recurs ordinar de către procuror, care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, pe motiv că instanța a interpretat eronat normele de drept procesual și incorect a ajuns la concluzia că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a inculpatei.

Recurentul a specificat că instanța nu a apreciat faptul că ordonanța prin care s-a dispus anularea ordonanței din 13.12.2010 de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și reluarea urmăririi penale, din motivul stabilirii unor fapte noi, nu a fost contestată în modul prevăzut de lege la procurorul ierarhic superior sau la judecătorul de instrucție în termenii stabiliți de legea procesual penală, tacit fiind acceptată, fără careva obiecții, ceea ce potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, nu poate genera nulitatea.

La fel, recurentul susține că instanța a ignorat să se expună asupra tuturor probelor administrate în cadrul urmăririi penale și prezentate pe parcursul examinării cauzei, și anume asupra declarațiilor martorilor, concluziilor expertizelor, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, indicând eronat că Glușacov N. a fost supusă de două ori urmăririi penale pentru una și aceeași faptă și concluzionând că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a inculpatei, instanța nu a indicat expres și clar despre nulitatea cărui act este vorba și de ce încălcarea nu poate fi înlăturată decât prin anularea actului respectiv, astfel că toate acțiunile procesuale au fost efectuate în cadrul procesului penal legal.

2.7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2014, a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță V. și s-a casat parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2014, în privința lui Glușacov N., cu dispunerea rejudecării cauzei, în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

2.8. Verificând actele cauzei în raport cu alegațiile recurentului, instanța de recurs a statuat că argumentele invocate de procuror în recurs își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor din cauza dată, inclusiv sub aspectul că, judecând apelul, instanța nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de procuror în apelul declarat.

Astfel, instanța de recurs a menționat că, reieșind din partea motivantă a deciziei instanței de apel rezultă că, temeiul de menținere a sentinței privind încetarea procesului penal, constă în faptul că prima instanță corect a conchis că pe parcursul urmăririi penale, în cauza penală au fost comise încălcări procesuale, care afectează interesele inculpatei în ce privește ordonanța de scoatere a ei de sub urmărirea penală în legătură cu expirarea termenului de ținere în calitate de bănuită și anularea de către procurorul ierarhic superior a acestei ordonanțe cu reluarea urmăririi penale, contrar prevederilor art.63, 287 Cod de procedură penală.

Instanța de apel, menținând soluția primei instanțe de încetare a procesului penal a lăsat fără apreciere argumentele procurorului pe temeiurile sus-menționate și nu a verificat dacă inculpata Glușacov N., în cursul efectuării acțiunilor de urmărire penală sau la etapa terminării urmăririi penale și luării de cunoștință cu materialele cauzei a avut obiecții referitor la acțiunile de urmărire penală și dacă a depus vreo plîngere privind recunoașterea nulității actelor procesuale efectuate în cadrul urmăririi penale la judecătorul de instrucție, în conformitate cu prevederile art. 313 Cod de procedură penală.

În atare situație, instanța de recurs a conchis că, instanța de apel, nu a ținut seama de stipulările art. 230, 251 alin. (4) Cod de procedură penală și nu le-a raportat la materialele cauzei, astfel fiind admisă eroarea de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Totodată, au fost apreciate ca pripite și motivele instanței de apel, precum că s-a încălcat dreptul inculpatei reglementat de art. 22 Cod de procedură penală, întrucât potrivit actelor din dosar este evident că nici una din condițiile prevăzute de norma dată, în privința lui Glușacov N., nu au fost prezente. Aceasta, pentru faptele imputate, nu a fost anterior condamnată ori achitată printr-o hotărîre irevocabilă ori dînsa să fi fost scoasă de sub

urmărire penală prin ordonanța procurorului, care sa aibă calitatea de lucru judecat, în sens că o asemenea ordonanță să fi fost obiect de examinare a instanței de judecată.

Din conținutul deciziei instanței de apel rezultă că procurorul, anulând ordonanța de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărire penală, nu a invocat careva fapte noi sau recent descoperite, ceea ce i-a oferit dreptul de a anula ordonanța de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărire penală. Această concluzie contravine textului ordonanței respective, deoarece din conținutul ei rezultă că, ca temei de anulare a ordonanței respective, se invocă că prin declarațiile martorului Loghin C. au apărut fapte noi, stabilite în cadrul audierii lui suplimentare, care indică direct că Glușacov N. l-a chemat pe șoferul Paraschiv V. și i-a dat indicații să lucreze cu autoîncărcătorul.

2.9. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, a fost admis apelul procurorului, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Glușacov N. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și administrare pe un termen de 1 an, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată pe un termen de probațiune de 1 an.

2.10. În partea motivantă a deciziei, instanța de apel a specificat că, dând o nouă apreciere probelor administrate în cauză, consideră ca fiind dovedită vinovăția inculpatei de săvârșirea infracțiunii incriminate în baza art. 183 alin.(2) Cod penal.

Instanța de apel a reiterat că, temei de încetare a procesului penal de către instanța de fond au servit încălcările procesuale admise de către organul de urmărire penale, care în opinia instanței au afectat drepturile inculpatei. Însă, raportând concluziile instanței la normele procesual-penale, instanța de apel a conchis că această soluție este bazată pe interpretarea eronată a legii de procedură penală.

Astfel, corespunde realității că prin ordonanța din 13 decembrie 2010, Glușacov N. a fost scoasă de sub urmărire penală, din motiv că a expirat termenul în care persoana poate avea calitatea de bănuit și nu au fost acumulate suficiente probe.

Prin ordonanța procurorului ierarhic superior din 02 mai 2012, s-a dispus anularea ordonanței din 13 decembrie 2010 de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința lui Glușacov N., din motivul stabilirii unor fapte noi descoperite, acestea fiind declarațiile martorului Loghin C., care a explicat că „ ... la 18.11.2004 s-a adresat la directorul Combinatului vinicol „Național Vin” cu rugămintea de a-i fi eliberat un încărcător pentru lucrări la depozitul care se afla pe str. Grenoble. Directorul a dat indicații la inginer, care nu a fost găsit și l-a trimis la o doamnă care s-a ocupat de problema dată, încărcătorul neavând bateria încărcată, nu se pornea și doi șoferi s-au ocupat de schimbarea acumulatorilor. În timpul schimbării s-a produs accidentul cu șoferul de la Kamaz .... Glușacov N. a primit indicații de la directorul întreprinderii în privința eliberării stivuitorului, după care Glușacov N. l-a chemat pe șoferul Paraschiv V. și i-a dat indicații să lucreze cu acest stivuitor.”

Prin urmare, circumstanțele expuse, fiind noi descoperite, au servit drept temei de reluare a urmăririi penale în privința lui Glușacov N., cu scopul efectuării acțiunilor de urmărire penală îndreptate spre stabilirea tuturor circumstanțelor cauzei.

Instanța de apel, a menționat că însăși Paraschiv V., fiind audiat în cadrul urmăririi penale a declarat „...că la 18.11.2004 a efectuat lucrări cu autoîncărcătorul la indicația Șefei de îmbuteliere Glușacov N. La întreprindere era angajat în calitate de muncitor și nu avea dreptul să efectueze lucrări cu autoîncărcătorul...”. Mai mult, Paraschiv V. în prezența apărătorului, a încheiat acord de recunoaștere a vinovăției la 17 mai 2012, acceptând să dea declarații veridice asupra cazului, fiindu-i explicat că declarațiile sale vor putea fi eventual folosite într-un alt proces penal împotriva altei persoane, cât și în privința sa în cazul în care declară circumstanțe false.

Cu referire la încălcarea principului *non bis in idem*, instanța de apel a menționat, referindu-se la art. 251 și 230 Cod de procedură penală, că ordonanța procurorului ierarhic superior din 02 mai 2012 nu a fost contestată de către Glușacov N. și apărătorul ei la procurorul ierarhic superior sau la judecătorul de instrucție în termenii stabiliți de legea procesual-penală, iar la etapa terminării urmăririi penale și luării de cunoștință cu materialele cauzei, nu au fost invocate obiecții la acțiunile de urmărire penală și nefiind solicitată recunoașterea nulă a ordonanței din 02 mai 2012.

În acest context, instanța de apel a considerat ca pripite motivele instanței de fond, precum că, la caz, s-a încălcat dreptul inculpatei reglementat de art.22 Cod de procedură penală. Or, Glușacov N. pentru faptele imputate ei, nu a fost anterior condamnată ori achitată printr-o hotărâre irevocabilă și nu a fost scoasă de sub urmărire penală prin ordonanța procurorului, care sa aibă calitatea de lucru judecat, în sens că o asemenea ordonanță să fi fost obiect de examinare a instanței de judecată.

Din conținutul sentinței rezultă concluzia că, procurorul, anulând ordonanța de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărire penală din 02 mai 2012, nu a invocat careva fapte noi sau recent descoperite, ceea ce contravine textului ordonanței respective, deoarece din conținutul acesteia rezultă că, ca temei de anulare a ordonanței respective, se invocă că prin declarațiile martorului Loghin C. au apărut fapte noi, stabilite în cadrul audierii lui suplimentare, care indică direct că Glușacov N. l-a chemat pe șoferul Paraschiv V. și i-a dat indicații să lucreze cu autoîncărcătorul. Mai mult, martorul nominalizat, fiind audiat în ședința instanței de apel a confirmat declarațiile sale depuse în cadrul urmăririi penale și a mai indicat că nu cunoaște numărul de telefon de la domiciliu a șoferului Paraschiv V., ca să-l fi chemat să lucreze cu autoîncărcătorul.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele care au stat la baza pornirii urmăririi penale, de probele administrate pe parcursul efectuării urmăririi penale, care la rândul lor, au fost verificate în cadrul ședinței instanței de apel, sub toate aspectele, complet și obiectiv, vinovăția inculpatei a fost dovedită pe deplin, iar acțiunile acesteia întrunind elementele infracțiunii incriminate prin rechizitoriu.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a ținut seama de art. 7, 61, 75 Cod penal și a ținut seama de persoana inculpatei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatei. Referitor la modalitatea de executare, instanța a conchis că sunt îndeplinite condițiile cerute de art. 90 Cod penal, referitor la condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, considerând-o drept o pedeapsă echitabilă pentru faptele săvârșite.

2.11. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, inculpata a declarat recurs ordinar, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței în privința sa, menționând că urmărirea penală pe fapt a fost pornită la data de 03 decembrie 2004 în baza semnelor componente de infracțiune prevăzute de art. 329 alin. (2) Cod penal, iar conform materialelor dosarului la 29 noiembrie 2005, Glușacov N. a fost pusă subînvinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin.(2) lit. a) Cod penal.

La 13 decembrie 2010 Glușacov N., prin ordonanța procurorului în procuratura sectorului Centru a fost scoasă de sub urmărirea penală pe motiv că *„nu au fost acumulate suficiente probe care ar indica la vinovăția lui Glușacov N. și a expirat termenul în care persoana în cauză poate avea calitatea de bănuită”*.

După care, la 02 mai 2012 procurorul sectorului Centru a anulat ordonanța din 13.12.2010 de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărirea penală și la 17 mai 2012 Glușacov N. a fost pusă din nou sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod penal, cu remiterea în aceeași zi a cauzei spre examinare în instanța de judecată.

În continuare, recurenta menționează că, potrivit ordinului nr. 12-p din 18.06.2004 Glușacov N. a fost numită responsabilă pentru cerințele tehnicii securității și protecției muncii în secția îmbuteliere. Potrivit art. 1 Codul muncii (angajatorul este persoana care angajează salariații în bază de contract individual de muncă), art. 10 Codul muncii (acesta este obligat să asigure salariaților condiții de muncă corespunzătoare cerințelor de protecție și igienă a muncii) și tot angajatorul are obligația să respecte prevederile Legii cu privire la protecția muncii nr. 625 din 02.07.1991, conform căreia se interzice admiterea la lucru a persoanelor care nu au pregătirea profesională necesară, care nu au trecut instruirea și verificarea cunoștințelor în domeniul protecției muncii în modul stabilit.

Obligațiile sus indicate, care i-au fost imputate lui Glușacov N. prin ordonanța de punere sub învinuire și preluate în decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, se referă la funcțiile directorului combinatului, nu sunt ale ultimei și respectiv în speță lipsește latura obiectivă a infracțiunii, întrucât accidentul de muncă a avut loc pe teritoriul combinatului și nu în secția de îmbuteliere condusă de Glușacov N., unde ultima era responsabilă de respectarea tehnicii securității, respectiv dînsa nu este subiect al infracțiunii date.

De asemenea, recurenta menționează că, în cauza deferită judecății, a fost încălcată competența teritorială (art. 427 alin.(1) pct.16) Cod de procedură penală). Or, potrivit art. 257 Cod de procedură penală urmărirea penală se efectuează în sectorul unde a fost săvârșită infracțiunea sau, la decizia procurorului, în sectorul unde a fost descoperită infracțiunea ori unde se află bănuitul, învinuitul sau majoritatea martorilor.

În cazul dat infracțiunea a avut loc pe teritoriul ÎS Combinatul Vitivinicol „Național Vin” situat în sectorul Botanica, mun. Chișinău, pe cînd în dosar lipsește documentul procesual al procurorului ierarhic superior (procurorul mun. Chișinău), Procurorului General sau adjuncților săi, de a dispune motivat transmiterea cauzei în alt teritoriu pentru efectuarea urmăririi penale. Conform prevederilor art. 251 Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage

nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.

Ordonanța de pornire a urmăririi penale din 03 decembrie 2004 emisă de organul de urmărire penală al sectorului Centru, cu încălcarea competenței după teritoriu, este lovită de nulitate și nu poate fi înlăturată în nici un mod, procesul penal urmînd a fi încetat în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală. Tot aici recurenta specifică că există precedente judiciare cu astfel de motive - a se vedea decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29.12.2009 în cauza Ceban P. (dosar nr. 1ra-1106/2009).

În continuare recurenta menționează că, potrivit prevederilor art. 7 Cod penal, art. 22 Cod procedură penală, art. 4 Protocolului nr. 7 a Convenției Europene, art. 14 (pct. 7) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, este declarat dreptul oricărei persoane de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Cu toate acestea, în speță, aceste reglementări au fost încălcate, or la 02 mai 2012 procurorul sect. Centru a anulat ordonanța din 13 decembrie 2010 de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărirea penală, deoarece de către organul de urmărire penală au fost stabilite fapte noi sau recent descoperite, prin care se demonstrează vinovăția lui Glușacov N. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod penal.

În opinia recurente, la caz, nu au fost stabilite careva fapte noi sau recent descoperite prin audierea repetată a martorului Loghin C., dat fiind că în cadrul urmăririi penale martorul Loghin C. a fost audiat suplimentar și dînsul direct a indicat că Glușacov N. l-a chemat pe șoferul Paraschiv V. și i-a dat indicații să lucreze cu autoîncărcătorul. Fapte noi nu se conțin aici, deoarece martorul Loghin C.:

- a prezentat explicații în an. 2004 (vol. 1, f.d.21), a fost audiat la data de 19.10.2011 (vol.2, f.d.63) fără a se concretiza cum a apărut Paraschiv V. și la 06.04.2012 (vol.2, f.d.117) cînd declară că pe ultimul l-a chemat Glușacov N.

- față de Paraschiv V. procesul penal a fost încetat în legătură cu decesul acestuia. El fiind audiat în calitate de bănuit la 21.11.2011 a declarat că „ .... la 18.11.2004 la ora 11-20 m-a telefonat Dl Constantin și mi-a spus să vin la fabrică să merg cu el să încarc niște piei la cazangeria spitalului oncologic.... ” (vol. 2, f.d. 76).

- potrivit ordonanței procurorului din 13.12.2010 de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărire penală, procurorul a indicat că „ ... aproximativ la ora 11-00, 18.11.2004, Loghin C. din numele directorului combinatului Curmei E. l-a chemat la serviciu pe muncitorul Paraschiv V. ” (vol.2, f.d. 41).

- prin ordonanța din 03.05.2012 de scoatere de sub urmărirea penală a inginerului-șef , Valovei, procurorul a constatat că „ ... Paraschiv V. a fost chemat la combinat de o persoană terță Loghin C.” (vol.2, f.d. 134).

- în rechizitoriu învinuirea lui Paraschiv a fost formulată, după cum urmează „ ... la 18.11.2004, fiind apelat telefonic de către Loghin C., care din numele directorului combinatului l-a chemat la serviciu pentru efectuarea unor lucrări ocazionale în afara întreprinderii.”

De asemenea, recurenta a făcut mențiune și la Hotărîrea Stoianova și Nedelcu v. România din 04.08.2005, unde înalta Curte Europeană a reiterat că lipsa unei urmăririi penale incomplete nu o poate plasa pe inculpată într-o poziție defavorabilă în general.

Totodată, s-a făcut referire la Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 18.01.2006 nr. 1re-12/2006 în care s-a stabilit că, reluarea urmăririi penale prin ordonanța prim-adjunctului Procurorului General, fără a fi stabilite anumite fapte noi sau recent descoperite, ori un viciu fundamental în cadrul procesului, care ar afecta hotărîrea respectivă, contravine prevederilor art. 4 alin.(2) din Protocolul Adițional nr. 7 al Convenție și art. 22 Cod de procedură penală.

În consecință, titulara dreptului de recurs specifică că, concluziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție expuse în decizia din 24 iunie 2014 pe această cauză contravin explicațiilor pct. 5.5. a Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 04.07.2005 cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale, referitor la faptul că martorul Loghin C. la 06.04.2012 a declarat fapte noi, precum și la toate actele menționate supra.

2.12. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, în referința depusă privind opinia sa asupra recursului declarat de către inculpată, menționează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece chestiunea de apreciere a probelor nu constituie temei de declarare a recursului ordinar, iar din materialele cauzei rezultă că acțiunile efectuate sunt legale în cadrul dosarului penal.

2.13. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat declararea recursului inadmisibil, am considerat că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.8), 11), 16) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile cînd:

- Nu au fost întrunite elementele infracțiunii;
- Persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penele;
- Norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

Conform conținutului recursului, declarat de partea apărării, motivele de casare a deciziei instanței de apel se referă la omiterea acesteia de a da apreciere cuvenită circumstanțelor cauzei, bazate pe probele administrate pe parcursul judecării cauzei, care confirmă nevinovăția lui Glușacov N. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.183 alin.(3) Cod penal, cu urmările survenite, precum și la reluarea ilegală a procedurii penale în speța dată.

În această privință constat că argumentele invocate de recurentă în recurs, descrise la pct.11 al prezentei opinii separate, nu s-au confirmat în speța dată, inclusiv sub aspectul că, judecând apelul, instanța de apel s-a pronunțat asupra motivelor invocate de procuror în apelul declarat în susținerea cerințelor privind casarea hotărîrii primei instanțe, expuse în pct.10 din prezenta opinie separată.

Din partea motivantă a deciziei instanței de apel rezultă că, temeiul de casare a sentinței privind încetarea procesului penal, constă în faptul că prima instanță incorect a conchis că pe parcursul urmăririi penale, în speța dată au fost comise încălcări de procedură penală care afectează interesele inculpatei în ce privește ordonanța de scoatere a ei de sub urmărirea penală în legătură cu expirarea termenului de ținere în calitate de bănuită și anularea de către procurorul ierarhic superior a acestei ordonanțe cu reluarea urmăririi penale, contrar prevederilor art.63, 287 Cod de procedură penală.

În sprijinul acestei concluzii s-a făcut referință la actele procedurale, cum sînt - ordonanța organului de urmărire penală, la caz a procurorului împuternicit de a o efectua din 13.12.2010 (f.d.41-42, v.2), ordonanța procurorului s. Centru, mun. Chișinău, ca procuror ierarhic superior din 02.05.2012 privind anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Glușacov N. din 13.12.2010, cu reluarea urmăririi penale, din motiv că au apărut fapte noi recent descoperite (f.d.131-132, v.2).

Astfel, potrivit deciziei instanței de apel, aceasta a considerat incorectă soluția primei instanțe care, în temeiul art. 275 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, a dispus încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe prevăzute de lege, care exclud urmărirea penală, deoarece la baza anulării ordonanței de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărire penală, au servit declarațiile martorului Loghin C., care de fapt nu constituie fapte noi, ori recent descoperite, fiindcă acestea se cunoșteau la faza inițială a urmăririi penale.

Potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, încălcarea oricărei prevederi legale decît cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - cînd partea ia cunoștință de materialele cauzei, sau în instanța de judecată - cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Instanța de apel, casînd soluția primei instanțe de încetare a procesului penal corect a apreciat argumentele procurorului din apel, pe temeiurile din recurs sus-menționate și a verificat dacă inculpata Glușacov N. în cursul efectuării acțiunilor de urmărire penală sau la etapa terminării urmăririi penale și luării de cunoștință cu materialele cauzei a avut obiecții referitor la acțiunile de urmărire penală și dacă a depus vreo plîngere privind recunoașterea nulității actelor procesuale efectuate în cadrul urmăririi penale la judecătorul de instrucție, în conformitate cu prevederile art. 313 Cod de procedură penală.

În atare situație, consider că instanța de apel corect a ținut seama de stipulările art. 230, 251 alin. (4) Cod de procedură penală și le-a aplicat corect în speța dată, astfel mai constat că instanța de apel a îndeplinit corect și indicațiile instanței de recurs, care a dispus rejudecarea cauzei la 24 iunie 2014, anume din aceste motive.

Totodată, consider ca neîntemeiat motivul din decizia instanței de recurs, precum că s-a încălcat dreptul inculpatei reglementat de art.22 Cod de procedură penală.

Astfel, pentru aplicarea dreptului de a nu fi urmărit penal, judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă trebuie satisfăcute, potrivit art. 4 al Protocolului nr.7, următoarele condiții:

a) să existe o hotărîre de condamnare la o pedeapsă penală sau de achitare a unei persoane împotriva căreia a fost formulată o acuzare în materie penală;

b) hotărîrea de condamnare sau de achitare să fie definitivă conform legii și procedurii penale ale statului respectiv. Prin urmare, hotărîrea trebuie să se bucure de autoritate de lucru judecat, fie prin epuizarea căilor de atac, fie prin neexercitarea acestora;

c) autoritățile judiciare competente să formuleze din nou aceeași acuzație, privind aceleași fapte cu caracter penal, împotriva aceleiași persoane.

Potrivit actelor dosarului este evident că nici una din aceste condiții în cauza penală în privința lui Glușacov N., nu sînt prezente. Aceasta, pentru faptele imputate ei, nu a fost anterior condamnată ori achitată printr-o hotărîre irevocabilă, ori dînsa să fi fost scoasă de sub urmărire penală prin ordonanța procurorului din motive de reabilitare sau de nereabilitare, care să aibă calitatea de lucru judecat, în sens că o asemenea ordonanță să fi fost obiect de examinare a instanței de judecată.

Din conținutul deciziei adoptate rezultă concluzia că procurorul, anulînd ordonanța de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărire penală, nu a invocat care fapte noi sau descoperite i-au oferit dreptul de a anula ordonanța de scoatere a lui Glușacov N. de sub urmărire penală. Această concluzie contravine textului ordonanței respective, deoarece din conținutul acesteia rezultă că, ca temei de anulare a ordonanței respective, se invocă că prin declarațiile martorului Loghin C. au apărut fapte noi, stabilite în cadrul audierii lui suplimentare, **care indică direct că Glușacov N. l-a chemat pe șoferul Paraschiv V. și i-a dat indicații să lucreze cu autoîncărcătorul (f.d.131-132, v.2).**

Referitor la motivul invocat în recurs cu privire la încălcarea competenței teritoriale a procuraturii sector Centru, mun.Chișinău în speța dată, constat că el urmează a fi respins, căci recurenta nu a adus probe certe, care ar indica clar în ce sector a municipiului se află întreprinderea, cu adresa str. Grenoble 167, iar motivul din recurs că nu este dovedită vina ei de comitere a infracțiunii, urma a fi respins în baza cumulului de probe corect descris în decizia atacată, corect apreciate de instanța de apel și care incontestabil confirmă vina inculpatei.

Totodată mai invoc că conform practicii CEDO cu referire la R.Moldova, constat des în Hotărîrile CEDO încălcarea obligațiilor pozitive a statului de a investiga consecvent și eficient comiterea a diferitor infracțiuni.Ca exemple aduc Hotărîrile CEDO: - I.P vs R.Moldova din 28.04.2015; - Ciobanu vs R.Moldova din 24.02.2015; - N.A.vs R.Moldova din 24.09.2013, prin care în urma adoptării de procurori a ordonanțelor de încetare a urmăririi penale în spețele date, aceste ordonanțe au obținut forța lucrului judecat. CEDO a constatat că aceste ordonanțe au fost pronunțate **în lipsa măsurilor de investigații consecvente și eficiente.**

Astfel, în Hotărîrea CEDO, N.A. vs R.Moldova din 24.09.2013, în pct.68, 71

Curtea notează că,”- **68.** după pronunțarea ordonanței de încetare a procesului penal din 28 aprilie 1998, procurorul responsabil de cauză a continuat, în conformitate cu instrucțiunile superiorului său, investigațiile împotriva tuturor bănușilor. Totuși, acesta a omis să anuleze ordonanța de încetare a urmăririi penale. Curtea relevă că această omisiune a constituit un temei pentru Curtea de Apel Chișinău să înceteze procesul penal în privința celor cinci inculpați și un impediment de a se pronunța pe fondul cauzei. Omisiunea în cauză constituie, în opinia Curții, o gravă lipsă de diligență din partea organelor de urmărire penală, greu conciliabilă cu ideea că organul de urmărire penală a efectuat o investigație efectivă. **71.** În lumina celor menționate supra, Curtea, fără să statueze cu privire la răspunderea penală a presupușilor agresori, consideră că investigațiile desfășurate în această speță, nu au fost conforme cu exigențele impuse statului de a investiga faptele denunțate de către reclamantă și de a le sancționa. Prin urmare, Curtea constată că au fost încălcate obligațiile pozitive care se impun statului pârât în temeiul articolului 3 din Convenție.”

În altă Hotărîre CEDO, Ciobanu vs R. Moldova din 24.02.2015, se invocă de către Curte în pct:

32. „că prima propoziție a articolului 2 din Convenție obligă statele, în particular, de a crea un cadru legislativ și administrativ orientat spre prevenirea reală și disuasivă a punerii în pericol a dreptului la viață în contextul oricărei activități, fie ea publică sau nu, de natură să pună în discuție dreptul la viață (a se vedea, printre altele, Zubkova c. Ucrainei, nr.36660/08, §35, 17 octombrie 2013). În cazuri de vătămări grave sau deces, această obligație presupune instituirea unui sistem judiciar eficient și independent care să asigure punerea în aplicare a cadrului legislativ menționat prin acordarea unor despăgubiri adecvate (a se vedea, de exemplu, Anna Todorova c. Bulgariei, nr.23302/03, §72, 24 mai 2011). De asemenea, această obligație se aplică în contextul creării unui cadru legal privind protecția vieții participanților la trafic împotriva accidentelor rutiere (a se vedea, de exemplu, Al Fayed c. Franței (dec.), nr.38501/02, §73-78, 27 septembrie 2007; Rajkowska c. Poloniei (dec.), nr.37393/02, 27 noiembrie 2007; Railean c. Moldovei, nr.23401/04, §30, 5 ianuarie 2010). Un sistem judiciar eficace, potrivit exigențelor articolului 2, poate și, în anumite circumstanțe, trebuie să includă un mecanism de represiune penală (a se vedea Cioban c. României (dec.), nr.18295/08, §25, 11 martie 2014), însă în cazul în care încălcarea dreptului la viață nu a fost intenționată, articolul 2 nu cere în mod necesar proceduri de urmărire penală în toate cazurile; statul poate îndeplini pe deplin obligația sa oferind victimelor o cale de atac în fața jurisdicțiilor civile, exclusiv sau coroborat cu o cale de atac și în fața instanțelor penale, cu scopul de a stabili răspunderea persoanelor în cauză și, dacă este cazul, de a obține aplicarea oricărei sancțiuni civile corespunzătoare, cum ar fi plata de daune-interese (a se vedea Anna Todorova, citată supra, §73).

33. În principiu, statele ar trebui să aibă posibilitatea de a decide în ceea ce privește modul de instituire și implementare a unui cadru legal care protejează dreptul la viață. Ceea ce-i important, totuși, este faptul că indiferent de forma investigației, căile de atac disponibile, luate împreună, trebuie să constituie niște mijloace juridice de natură să

conducă la stabilirea faptelor, la tragerea la răspundere a celor vinovați și la acordarea de despăgubiri corespunzătoare. Orice deficiență a urmăririi penale, care diminuează capacitatea acesteia de a stabili cauza morții sau persoana responsabilă, riscă să ducă la concluzia că urmărirea penală nu corespunde exigențelor Convenției (a se vedea Antonov c. Ucrainei, nr.28096/04, §, 3 noiembrie 2011).

34. În acest context, celeritatea și o diligență rezonabilă sunt cerințe implicite. Chiar și în cazul în care pot exista obstacole sau dificultăți care împiedică evoluția urmăririi penale într-o situație particulară, un răspuns rapid al autorităților este esențial pentru a păstra încrederea publicului în respectarea principiului legalității, și pentru a evita orice aparență de complicitate sau de toleranță cu privire la actele ilegale (a se vedea Šilih c. Sloveniei [MC], nr.71463/01, §195, 9 aprilie 2009). Astfel, într-un număr de cauze examinate de Curte referitoare la implementarea legislației naționale privind protejarea vieții participanților la trafic împotriva accidentelor rutiere, constatarea unei încălcări a fost în cea mai mare parte din cauza unor termene nerezonabile și a lipsei de diligență din partea autorităților în desfășurarea urmăririi penale, indiferent de rezultatul lor final (a se vedea Anna Todorova, citată supra, §76; Antonov, citată supra, §50-52; Igor Shevchenko c. Ucrainei, nr.22737/04, §57-62, 12 ianuarie 2012; Sergiyenko c. Ucrainei, nr.47690/07, §51-53, 19 aprilie 2012; Prynda c. Ucrainei, nr.10904/05, §56, 31 iulie 2012; și Zubkova, citată supra, §§41-42).

35. Revenind la circumstanțele prezentei cauze, Curtea notează că erau doi martori ai accidentului care au relatat fapte similare. În particular, ei au susținut că victima se deplasa pe traseu, semnalizând virajul la stînga, a încetinit și a virat spre stînga în locul în care era permis virajul la stînga. Potrivit declarațiilor lor, automobilul gri se deplasa pe banda de sens opus cu o viteză excesivă, în aceeași direcție ca și automobilul victimei, atunci cînd a tamponat automobilul victimei. De asemenea, se pare că conducătorul automobilului gri nu a frînat înainte de impact. Aceste declarații, care au fost contestate doar de conducătorul automobilului gri, au fost respinse de către procuror ca nefiind plauzibile, deoarece acestea erau considerate neconsecvente cu concluziile expertizelor autotehnice și traseologice, care au stabilit că conducătorul automobilului gri nu a dispus de posibilitatea tehnică de a evita impactul prin frînare.

36. Examinînd rapoartele de expertiză autotehnice și traseologice pe care s-au bazat procurorii la emiterea ordonanței de încetare a urmăririi penale, Curtea notează că acestea s-au limitat doar de a răspunde la întrebarea ipotetică dacă un autoturism BMW de modelul celui implicat în accident ar fi dispus de posibilitatea tehnică de a evita impactul prin frînare, în cazul în care s-ar deplasa cu o viteză de 50 km/h și dacă distanța dintre acest autoturism și automobilul victimei a fost de 28 metri în momentul în care ultimul a început manevra de virare spre stînga. Răspunsul experților a fost că, în asemenea circumstanțe, impactul nu ar fi putut fi evitat, deoarece distanța de frînare a automobilului gri ar fi fost de cel puțin trei metri mai mare decît distanța imaginată dintre acesta și automobilul angajat în manevra de virare. Acesta a fost într-adevăr un exercițiu pur ipotetic pentru că, așa cum reiese în mod clar din materialele cauzei, nici viteza automobilului gri, nici distanța dintre acesta și automobilul victimei nu au fost stabilite

în cadrul urmăririi penale.

37. În aceste circumstanțe, Curtea este surprinsă de faptul că procurorul a considerat că este posibil să respingă declarațiile concludente ale martorilor, care erau consecvente între ele, pur pe baza unei speculații pur ipoteitice, care nu avea nici o legătură cu circumstanțele de fapt ale cauzei.

38. De asemenea, Curtea notează că pe parcursul urmăririi penale nu s-a făcut nici un efort pentru a stabili unul din elementele de bază în această cauză, și anume care a fost viteza cu care se deplasa automobilul gri înainte de impact. Acesta fiind într-adevăr un element-cheie, în special, avînd în vedere declarațiile martorilor, potrivit cărora automobilul gri se deplasa cu o viteză mai mare de 100 km/h, pe un traseu unde viteza regulamentară este de 40 km/h. Ofițerul de urmărire penală nu a considerat necesar să stabilească viteza reală cu care se deplasa automobilul gri, deși reclamanta a solicitat în mod expres acest fapt la 28 mai 2008 (a se vedea paragraful 16 supra). Abia la 29 august 2008, după cinci luni de la producerea accidentului rutier, ofițerul de urmărire penală a considerat necesar să fie stabilită viteza de deplasare a automobilului gri printr-o expertiză tehnică (a se vedea paragraful 20 supra). Ofițerul de urmărire penală a acceptat cu ușurință răspunsul expertului precum că viteza de deplasare a automobilului gri nu putea fi determinată și nu a întreprins alte acțiuni de urmărire penală în acest sens.

39. În afară de deficiențele semnificative menționate supra, Curtea notează, de asemenea, că unul dintre martori, G., a fost audiat abia la 17 octombrie 2008, după mai mult de 6 luni de la producerea accidentului rutier. Mai mult, familiei victimei i s-a refuzat numirea unui expert sau "specialist" recomandat de ei pentru a participa la efectuarea expertizei în comisie, iar procurorul a dispus de a restitui automobilul gri posesorului pînă la efectuarea unei expertize autotehnice.

40. În lumina deficiențelor expuse supra, Curtea consideră că modul în care autoritățile naționale au desfășurat urmărirea penală poate crea impresia unui observator independent că ele nu au încercat să elucideze circumstanțele cauzei și să descopere adevărul. Prin urmare, a avut loc încălcarea articolului 2 din Convenție sub aspect procedural."

Reieșind din această practică a CEDO, care formează jurisprudența CEDO și care conform Hotărîrii Curții Constituționale a R. Moldova nr.10 din 16 aprilie 2010 este izvor de drept pentru instanțele de judecată naționale, consider că în speța dată, unde consecințele (decesul persoanei) cade sub incidența art.2 din Convenție, prin soluția adoptată de instanța de recurs ordinar la 24 mai 2016, la fel, la un observator independent i se va crea impresia, că instanța de recurs ordinar nu a încercat să elucideze circumstanțele cauzei și să descopere adevărul, dar s-a bazat pe o ordonanță pur formală și nemotivată a procurorului sectorului Centru, mun. Chișinău din 13.12.2010 de scoatere a inculpatei Glușacov N. de sub urmărirea penală, pe motiv că **-nu au fost acumulate suficiente probe care ar indica la vinovăția lui Glușacov N. și a expirat termenul în care persoana în cauză poate avea calitatea de bănuît.** Această ordonanță a fost anulată de procurorul ierarhic superior prin ordonanța din 02 mai 2012, motivînd că s-au constatat circumstanțe noi, cu reluarea urmăririi penale, înaintarea învinuirii și expedierea cauzei în

instanța de judecată, unde inculpatei i-au fost respectate toate drepturile, inclusiv de a se apăra și a contesta toate acțiunile și hotărârile judecătorești. Astfel, nu am constatat încălcarea art. 22 Cod de procedură penală, art.4 Protocolul 7 adițional la Convenție în speța dată.

Consider că reieșind din jurisprudența CEDO, instanțele naționale trebuie să facă o analiză a ordonanțelor procurorilor de încetare a urmăririi penale, sau scoatere de sub urmărire penală a persoanei bănuite, verificând motivarea lor sub aspectul îndeplinirii principiului aflării adevărului și cerințelor de anchetă eficientă și consecventă. Apoi, statuînd chiar unele dificultăți în motivarea unor ordonanțe de anulare a ordonanțelor de încetare a urmăririi penale, urmează ca instanțele naționale să analizeze posibilele încălcări ale mai multor articole din Convenție, să stabilească care sunt mai grave din ele, inclusiv reieșind din sumele încasate ca daune morale (de exemplu pentru încălcarea art. 2 CEDO se încasează 6000-30000 Euro, iar pentru încălcarea art. 6 CEDO se încasează 1000-7000 Euro), reieșind din ce, instanțele naționale urmează să înlătore încălcările mai grave a prevederilor CEDO.

În această speță, consider că chiar să admitem motivarea insuficientă a ordonanței din 02 mai 2012 a procurorului ierarhic superior, asta ar putea fi recunoscut ca încălcarea art.6 CEDO, iar ancheta-investigația neeficientă și neconsecventă a persoanelor vinovate în decesul victimei, ar putea fi recunoscut ca încălcarea art.2 CEDO, din care motive, reieșind din gravitatea încălcărilor am propus să menținem în vigoare ordonanța procurorului ierarhic superior din 02 mai 2012, prin care s-a reluat urmărirea penală fiind respectate principiile procesului penal de aflare a adevărului și de pedepsire a persoanei care a săvârșit o infracțiune, prevăzute de jurisprudența CEDO și de art.1 alin.(2) Cod de procedură penală.

Prin Hotărârile Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010 și nr.12 din 14 mai 2015, consider că Curtea Constituțională corect a stabilit reguli strict obligatorii pentru procurorii ierarhici superiori de toate nivelurile, cu referire la principiul - **non bis in idem**, reieșind din art.4 Protocol 7 adițional CEDO, art.22 Cod de procedură penală, care sunt obligatorii și pentru instanțele judecătorești în măsura în care nu se încalcă mai multe articole din Convenție și o altă jurisprudență a CEDO, mai gravă ca art.6 din Convenție.

Pentru aceste motive am propus soluția de respingere a recursului ordinar declarat de inculpată ca inadmisibil, cu menținerea deciziei de condamnare a instanței de apel în totul, ca legală și întemeiată.

Judecător

Timofti Vladimir